

# Week van de kinderfilosofie 2023

## Waardevol of Waardeloos

### CIRKELS van WAARDE

Hallo filosoferfan!

Fijn dat je wil deelnemen aan de Week van de Kinderfilosofie 2023. Het Centrum voor Kinderfilosofie Nederland (CKN) koos dit jaar 'waardevol of waardeloos' als thema. Een erg breed onderwerp. Zo schrijven ze: *'Van 'likes' tot rapportcijfers, van geldprijzen tot medailles en 'reviews'; op heel veel plekken in onze samenleving wordt volwassenen én kinderen gevraagd ergens een waarde aan toe te kennen. Maar wat betekent waarde? Is dat voor iedereen hetzelfde? Waarom kun je een schilderij van jou niet voor veel geld verkopen terwijl een schilderij van Banksy dat door de versnipperaar ging heel duur is? Als iets nu van waarde is, is het dat dan over een week of een eeuw nog steeds? Zijn er dingen die van waarde zijn maar waarvan de waarde moeilijk te meten is? Zijn er dingen die van waarde zijn maar toch niet beschermd worden? Wat is het nut van het toekennen van waarde aan alles? Wat is het verschil tussen waarde en waarden? Kun je eigenwaarde meten?'*

#### Filodroom gaat voor ... CIRKELS van WAARDE

Met dit gratis materiaal zet je een grote groep aan het denken over het thema waardevol/waardeloos. Je kan het gebruiken in een workshop voor gezinnen of in de klas.

Dit lesmateriaal kreeg de naam 'Cirkels van Waarde' omdat:

De deelnemers in  zitten om inspiratie op te doen.

De deelnemers thuis woorden in  ordenen.

De deelnemers in  zitten om de (huis)taak te bespreken.

Samen nadenken een grote meerwaarde is.



Heb je de smaak van het filosoferen dan helemaal te pakken? Check dan zeker de website [www.filodroom.be](http://www.filodroom.be) voor gratis downloadbaar materiaal. Om op de hoogte te blijven van de laatste nieuwtjes, kan je Filodroom volgen op facebook of instagram. Geen fan van sociale media? Schrijf je dan in voor de nieuwsbrief. Dat kan door je mailadres achter te laten via de website of via deze qr-code:



Hopelijk tot snel,  
Katrien

## ALGEMEEN

### Agenda en timing

De Week van de Kinderfilosofie vindt plaats van 15 tot 23 april 2023.

Op welke manier wil jij dit materiaal gebruiken?

→ Ik wil dit materiaal gebruiken in een workshop voor gezinnen.

Voorzie 50 minuten voor de startactiviteit. Je kan deze ook overslaan en met de woorden in bijlage (p. 10-13) aan de slag gaan. Neem een 50-tal minuten de tijd om de taak uit te voeren. Voor de slotactiviteit heb je minstens 30 minuten nodig.

→ Ik wil dit materiaal gebruiken op school.

Idealiter organiseer je de startactiviteit op maandag 17 april of dinsdag 18 april. Voorzie daarvoor een volledig lesuur. Voor jongere kinderen kan dit ook 2 x 25 minuten zijn.

Je kan deze ook overslaan en met de woorden in bijlage (p. 10-13) aan de slag gaan. Je kan de huistaak ook als les aanbieden. De voorkeur gaat echter naar huistaak omdat het filosoferen dan ook een plek krijgt in de huiskamers. Geef de kinderen zeker enkele dagen tijd om de huistaak uit te voeren. De slotactiviteit plan je best op vrijdag 21 april of maandag 24 april.

### Gratis

Filodroom biedt dit materiaal gratis aan, net als zoveel andere materialen op de website [www.filodroom.be](http://www.filodroom.be). De missie van Filodroom is dan ook zoveel mogelijk kinderen, leerkrachten en sympathisanten aan het filosoferen te zetten. Jullie kunnen helpen die missie te bereiken door de materialen te gebruiken en daarbij positieve feedback en leuke actiefoto's te delen op sociale media met vermelding @Filodroom of #Filodroom.

### Cadeau voor elk deelnemend kind

Traditiegetrouw krijgt elk deelnemend kind aan de Week van de Kinderfilosofie een geschenk. CKN bedenkt ieder jaar een leuke gift. Dit jaar is dat een doeboekje.

Meld je activiteit 'Cirkels van Waarde' aan via <https://weekvandekinderfilosofie.nl/>

Daarbij vermeld je hoeveel kinderen zullen deelnemen aan je activiteit.

Opgelet: Wees er snel bij. Op is op!

## STARTACTIVITEIT

uitleg

### Materialiaal

Woordkaarten blanco (p. 9), print op gekleurd papier en knip uit.

-dingen op blauw papier, 3 x per duo

-ideeën op geel papier, 2 x per duo

Pen of potlood, 1 x per duo

Timer en geluidssignaal

### Uitleg

#### ° ton vol dingen:



20 min.

Zet de deelnemers in duo's samen. De duo's vormen een cirkel.

De ene persoon behoort tot de binnencirkel, de andere tot buitencirkel.

Per duo leg je een twintigtal blauwe woordkaarten neer.

Er ligt ook een pen of potlood.

#### Brainstorm

De ene persoon houdt een denkbeeldige ton vast.

De andere haalt telkens een 'ding' uit de ton.

#### Verloop

Deelnemers uit binnencirkel voeren brainstorm uit. (40 sec.)

Deelnemers uit buitencirkel noteren zoveel mogelijk woorden

uit de brainstorm. Eén woord op één woordkaart. (40 sec.)

Deelnemers uit binnencirkel schuiven één plek naar links door.

Woordkaarten en pen/potlood blijven liggen.

Herhaal tot elk duo een ruim aanbod woorden heeft. (minimum 10)

Taak van brainstorm wisselt af tussen binnencirkel en buitencirkel.

Als begeleider bewaak je de kwaliteit van de brainstorm.  
 Levert de brainstorm eenzijdige woorden op?  
 Stimuleer de deelnemers dan door thema's aan te bieden.  
 Bijvoorbeeld: dingen thuis, op school, als cadeau, ...  
 Bijvoorbeeld: natuur, kunst, ...  
 Bijvoorbeeld: personen, beroepen, ...  
 Bijvoorbeeld: hobby's, activiteiten, ...

° **ton vol ideeën:**



20 min.

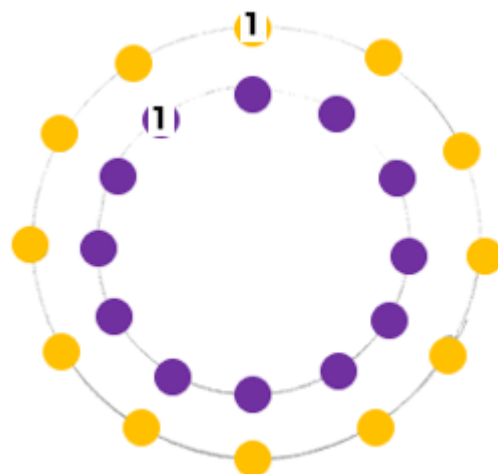
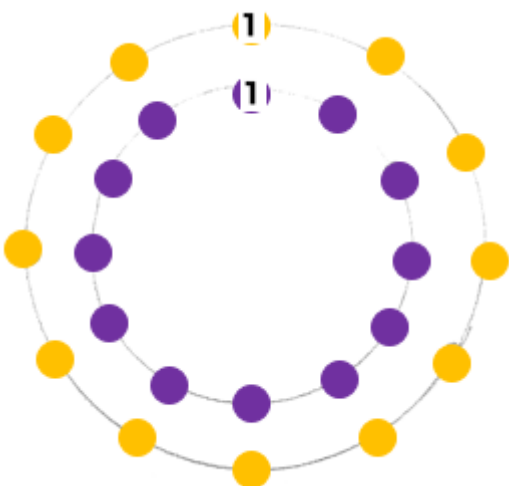
De opstelling is dezelfde als bij de 'ton vol dingen'.  
 Leg nu per duo een tiental gele woordkaarten neer.

Brainstorm

De ene persoon houdt een denkbeeldige ton vast.  
 De andere haalt telkens een 'idee' uit de ton.  
 Een 'idee' is iets dat je niet kan aanraken.

Verloop

Het verloop is identiek als bij de 'ton vol dingen'.  
 Dit keer noteren de deelnemers op gele woordkaarten.



● brainstorm  
 ● noteren

binnencirkel  
 naar links doorschuiven

● noteren  
 ● brainstorm

en zo verder ...

(HUIS)TAAK

uitleg

**Materiaal**

Voor elke persoon/groep die taak zal maken voorzie je:

Briefje met stappenplan en evaluatie, 1x recto verso (p. 16-17)

Enveloppe, 1 x

Met erin de woordkaarten.

OFWEL kaarten uit startactiviteit verdelen

bij voorkeur minstens 7 blauwe en 5 gele

eventueel aanvullen met kaarten uit bijlage (zie hieronder)

OFWEL kaarten uit bijlage

kopieer p. 10-12 op blauw papier

knip/snij en geef een tiental woorden per groep

kopieer p. 13 op geel papier

knip/snij en geef een zestal woorden per groep

Werkblad, 1 x op A3, recto verso (p. 14-15)

ene zijde 'dingen' (markeer met blauwe fluostift)

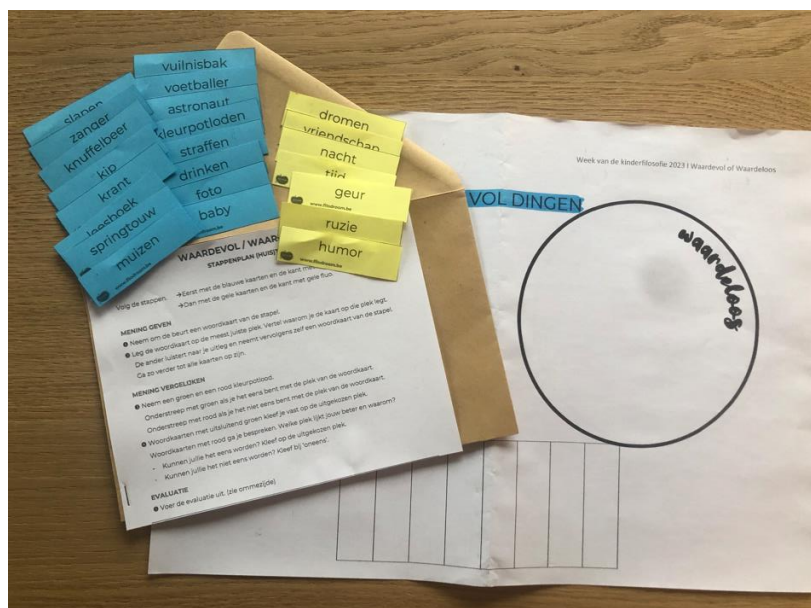
andere zijde 'ideeën' (markeer met gele fluostift)

**° taak uitdelen:**

Plooi het werkblad op A3 dubbel.

Steek de enveloppe met woordkaarten ertussen.

De (huis)taak ziet er dan als volgt uit ...



° **taak uitleggen:**



10 min.

Als je de taak als huistaak meegeeft, schrijf je de taak in de agenda.  
Geef de kinderen minstens drie dagen tijd.  
Stimuleer mondeling om de taak samen met (groot)ouder(s) te maken.

Neem het stappenplan en de materialen erbij.

Lees elke stap en verduidelijk met het materiaal.

Doorloop alle stappen voor de blauwe kaartjes.

Vertel ze op juist dezelfde manier te werk gaan met de gele kaartjes.

Praktisch: Is er te weinig plek om alle woordkaarten op te kleven?

Plooi de kaartjes eerst dubbel of laat de woorden opschrijven.

Controleer of iedereen de opdracht begrepen heeft.

Stimuleer om de evaluatie in te vullen.

Want die geeft recht op enkele geschenkjes. (meer uitleg p.2)

° **taak uitvoeren:**



40 min.

De deelnemers voeren alle stappen van de (huis)taak uit.

Als je de activiteit in een workshop of in een les aanbiedt,  
kan je ervoor kiezen om tijdslimieten te gebruiken.

Bijvoorbeeld: Na 10 min. moet je klaar zijn met 'mening geven'

Je mag pas na 20 min. starten met de gele kaartjes.

Op die manier voorkom je dat sommige groepjes (te) haastig werken  
of (te) traag werken. Best is dat elk groepje een gelijkwaardige  
input kan hebben in de slotactiviteit.

SLOTACTIVITEIT

uitleg

**Materiaal**

Noteer vragenreeks 1 op bord of projecteer. (p. 18)

Noteer vragenreeks 2 op bord of projecteer. (p. 19)

Timer en geluidssignaal

Geschenkjes, één voor elk deelnemend kind

**Verloop**

° **onderzoek 1:**



5 min.

De deelnemers nemen plaats in de kring.

Geef de deelnemers afwisselend nummer 1 en 2.

Verspreid de (huis)taken in de ruimte buiten de kring.

Overloop vragenreeks 1.

Deelnemers wandelen rond langs alle taken.

Ze gebruiken de taken om een antwoord op de vragen te zoeken.

Zet timer of gebruik geluidssignaal om rondwandelen te beëindigen.

° **bespreken 1:**



5 min.

Deelnemers zitten opnieuw in kring.

Nummer 1 kiest een vraag uit de lijst.

Besprek met linkerschoudermaatje.

Nummer 2 kiest een vraag uit de lijst.

Besprek met linkerschoudermaatje.

° **onderzoek 2:**



5 min.

Toon vragenreeks 2.

Elke nummer 1 krijgt gele bril als focusvraag.

Elke nummer 2 krijgt groene bril als focusvraag.

Deelnemers wandelen opnieuw rond langs alle taken.

Ze gebruiken de taken om een antwoord op de vragen te zoeken.

Zet timer of gebruik geluidssignaal om rondwandelen te beëindigen.

° **bespreken 2:**



5 min.

Deelnemers zitten opnieuw in kring.

Nummer 1 kiest deelvraag van zijn focusvraag.

Bespreek met linkerschoudermaatje.

Nummer 2 kiest deelvraag van zijn focusvraag.

Bespreek met linkerschoudermaatje.

Deelnemers wandelen opnieuw rond langs alle taken.

° **bespreken slot:**



10 min.

Deelnemers hebben nu kort 'geproefd' van de vragen.

Laat ze stemmen op de meest boeiende vraag.

Dat is een vraag waarover ze in de grote groep willen nadenken.

Ze mogen 2x stemmen.

Je overloopt de kleuren van de brillen.

Deelnemers doen de ogen dicht zodat ze elkaar niet beïnvloeden.

Bespreek de vraag met meeste stemmen in de kring.

Je kan uiteraard ook meerdere vragen bespreken.

Dat zal afhangen van de beschikbare tijd en de inbreng.

**extra voor begeleider:**

Hou volgende pistes in je achterhoofd om eventueel te verdiepen.

-Kan waarde veranderen? Hoe kan je waarde winnen/verliezen?

-Kunnen personen van waarde zijn?

Bv. Hoe meer vrienden, hoe waardevoller?

Bv. Hoe meer volgers op social media, hoe waardevoller?

-Kunnen dieren van waarde zijn?

Bv. Dieren in huis, in dierentuin?

Bv. Dieren voor wetenschap

Bv. Dieren voor godsdienstoffers

-Moet iets van waarde beschermd worden?


















-Wie bepaalt wat van waarde is?

-Is waarde voor iedereen hetzelfde?

-Wat is waarde?



**Woordkaarten blanco**

 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	 <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>

**Woordkaarten begeleider blauw**

<p>werkboek</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>leesboek</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>strip</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>krant</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>knuffelbeer</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>chocolade</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>springtouw</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>kleurpotloden</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>gsm</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>vuilnisbak</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>wc-papier</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>appelboom</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>appel</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>appelpit</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>olifant</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>regenworm</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>
<p>muizen</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>	<p>kip</p>  <p><a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a></p>

**Woordkaarten begeleider blauw**

<p>zanger</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>kok</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>astronaut</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>brandweerman</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>voetballer</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>koning</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>baby</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>dakloze</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>directeur</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>gevangene</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>tekening voor je oma</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>tekening van bekende kunstenaar</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>tekening in je werkboek</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>tekening in de tekenles</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>foto</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>tatoeage</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
<p>slapen in een hotel</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	<p>slapen in een tent</p>  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>

**Woordkaarten begeleider blauw**

zwemmen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	koken  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
studeren  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	wandelen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
lachen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	praten  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
schrijven  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	luisteren  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
voelen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	zwijgen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
slapen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	dansen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
TV kijken  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	boek lezen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
drinken  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	eten  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
straffen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	belonen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>

**Woordkaarten begeleider geel**

tijd  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	gezondheid  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
seizoenen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	vriendschap  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
eerlijkheid  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	geluk  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
ruzie  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	eenzaamheid  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
dag  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	nacht  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
dromen  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	muziek  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
angst  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	geur  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
ziekte  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	geloof  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>
humor  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>	herinnering  <a href="http://www.filodroom.be">www.filodroom.be</a>

# TON VOL DINGEN

*waardevol*

*waardeloos*

ONEENS

--	--	--	--	--	--	--	--

TON VOL IDEEËN

*waardevol*

*waardeloos*

ONEENS

--	--	--	--	--	--	--	--

### *Briefje stappenplan*

## WAARDEVOL / WAARDELOOS

### STAPPENPLAN (HUIS)TAAK



Volg de stappen. →Eerst met de blauwe kaarten en de kant met blauwe fluo.  
→Dan met de gele kaarten en de kant met gele fluo.

#### MENING GEVEN

- 1 Neem om de beurt een woordkaart van de stapel.
- 2 Leg de woordkaart op de meest juiste plek. Vertel waarom je de kaart op die plek legt.  
De ander luistert naar je uitleg en neemt vervolgens zelf een woordkaart van de stapel.  
Ga zo verder tot alle kaarten op zijn.

#### MENING VERGELIJKEN

- 3 Neem een groen en een rood kleurpotlood.  
Onderstreep met groen als je het eens bent met de plek van de woordkaart.  
Onderstreep met rood als je het niet eens bent met de plek van de woordkaart.
- 4 Woordkaarten met uitsluitend groen kleef je vast op de uitgekozen plek.  
Woordkaarten met rood ga je bespreken. Welke plek lijkt jouw beter en waarom?
  - Kunnen jullie het eens worden? Kleef op de uitgekozen plek.
  - Kunnen jullie het niet eens worden? Kleef bij 'oneens'.

#### EVALUATIE

- 5 Voer de evaluatie uit. (zie ommezijde)



**Briefje evaluatie**



Naam: \_\_\_\_\_

Klas: \_\_\_\_\_

**DEEL EEN SELFIE op facebook/instagram @filodroom**

**KLEUR EN VUL IN → geeft recht op geschenkje**

Ik vond



leuk

niet leuk

Omdat \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Mama/papa vond



leuk

niet leuk

Omdat \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Dit ga ik onthouden: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Dit gaat mama/papa onthouden: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**Vragenreeks 1**



Veel woorden bij 'oneens'? Hoe zou dat komen?



Welke woorden bij waardevol?

Wat maakt die dingen allemaal waardevol?

(1 gemeenschappelijke reden voor alle woorden mogelijk?)



Welke woorden bij waardeloos?

Wat maakt die dingen allemaal waardeloos?

(1 gemeenschappelijke reden voor alle woorden mogelijk?)

**Vragenreeks 2**

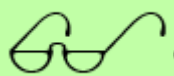


Welke kaarten liggen meerdere keren bij ‘waardevol’?

Is dat alleen voor kinderen of ook voor volwassenen?

Is dat voor altijd of zou het veranderen in 2040?

Is dat alleen in België of ook in Afrika?



Welke kaarten liggen meerdere keren bij ‘waardevol’?

Is dat alleen voor kinderen of ook voor volwassenen?

Is dat voor altijd of zou het veranderen in 2040?

Is dat alleen in België of ook in Afrika?